

nistratief beheer; (desnoods kunnen verzekering voor gasthuisverpleging en andere verzekeringen, die bij invoering van een eventuele ziekwet noodig zouden worden, daaraan worden toegevoegd) de leden dan vrijlatend, of zij zich voor één, twee of voor de drie groepen wenschen te verzekeren. Voor onze afdeling werd dit denkbeeld zeer goed uitvoerbaar geacht.

Tilburg, 27 Januari 1918.

Dr. J. HENSEN, *secretaris der afd. Tilburg.*

II.

Wat mij vooral heeft getroffen bij de bestudeering van de door het hoofdbestuur voorgestelde wijziging, zijn de artikelen 116a en 54a, die aan een groep leden het recht van veto geven over elk besluit van het hoofdbestuur en over elk besluit van de algemeene vergadering. Ik acht mij onbevoegd zonder nadere toelichting een juist oordeel te vellen over het al of niet wenschelijke der geheele voorgestelde wijziging; ik kan mij voorstellen, dat er argumenten zijn, om met SIKKEL te ijveren voor een conglomeraat van belangengroepen, om met KOCH in de maatschappijmoedercel één eenige groote specialistische dochtercel toe te laten, of om met KOUWER te gruwen van deze steeds verder gaande splitsingen; en zonder enig verwijt of bewondering kan ik mij de positie begrijpen van het hoofdbestuur, dat den opdringenden en zich van hun macht bewust wordenden specialisten eerst een adviseerende stem toekende in zijn vergaderingen, daarna drie geldende stemmen, daarna zelfs een plaats hun inruimde in het dagelijksch bestuur, want dat alles was slechts een vragen om invloed en om macht, dat alles was alleen een quaestie van opportuniteit, een vraag van meer of minder.

Maar toen de drang kwam, om ook een macht uit te oefenen bóven het hoofdbestuur, en zelfs het recht van veto over de algemeene vergadering werd opgeëischt, toen had daar slechts één antwoord gepast: „nooit”; en op de bedreiging van verlaten der Maatschappij, was wederom slechts één repliek juist geweest: „gaat in vrede, want „het hoofdbestuur weigert een oneervol voorstel aan de algemeene vergadering voor „te leggen”. Het hoofdbestuur van 1917 heeft helaas dit standpunt niet ingenomen; het heeft den euvelen moed gehad, in de artikelen 54a en 116a voorstellen te doen, onwaardig voor hemzelf, onwaardig voor de Maatschappij. Te dulden, dat een groep leden zich rechten gaat aanmatigen bóven het hoofdbestuur, boven de algemeene vergadering, is toegeven aan afdreiging; daar is geen vraag meer van opportuniteit, geen quaestie meer over meer of minder, daar is aantasting van eer en goeden naam; die eisch is onaannemelijk, welke gevolgen daaruit ook mogen voortvloeien, omdat er grenzen zijn, die niet straffeloos kunnen worden overschreden.

En het komt mij voor, dat er, bij deze blindheid van het hoofdbestuur, een taak is weggelegd voor de centrale commissie, die, in tegenstelling tot alle andere commissies, die voornamelijk voor verschillende materiele belangen optreden, de moreele belangen der Maatschappij, zelfs tegen het hoofdbestuur, heeft voor te staan; zij adviseere alsnog tot tijdigen inkeer.

En mocht ook dit niet baten, dat dan de algemeene vergadering en vooraf de afdelingen besluiten in dezen geest: dat eerst na terugneming der twee bovengenoemde onwaardige artikelen, van het in overweging nemen der overige sprake kan zijn.

Utrecht, 28 Januari 1918.

A. SCHUCKINK KOOL.

III.

In de vergadering der Haagsche afdeling van 17 Januari jl. werd door mij de volgende motie voorgesteld om in te dienen in de a.s. buitengewone algemeene vergadering:

De vergadering spreekt als haar oordeel uit, dat de C. O. moet blijven de eenige vertegenwoordiging van alle leden onzer Maatschappij in ziekenfondszaken en dat aan afzonderlijke organisaties, als nu worden voorgesteld bij hoofdstuk XIII, niet mogen worden toegekend bevoegdheden als genoemd in de art. 54a en 215a, b, c, d, g, h, i.

Deze motie werd verworpen. Bij haar bestrijding bleef men te zeer hangen aan de voorstelling, dat *de tegenwoordige* C. O. voor deze vertegenwoordigende taak niet geschikt zou zijn, o. a. omdat haar bestuur alleen uit huisartsen bestaat. De juistheid van deze voorstelling daargelaten, is dit geen principieel argument. Men kan niet volhouden, dat *een* orgaan (bestuur der C. O.) niet de belangen van huisartsen en van specialisten behartigen kan. Want wanneer C. O. en C. V. als gelijkwaardig naast elkander worden geplaatst en het af en toe niet eens kunnen worden, zal toch weer één orgaan, het hoofdbestuur, een beslissing moeten zoeken, die op billijke wijze met de onderling tegenstrijdige belangen rekening houdt. Men is nu eenmaal gewoon de C. O. als de vertegenwoordiging, althans in de eerste plaats, van de huisartsen te beschouwen. Dat komt eenvoudig, omdat, toen zij optrad, de huisartsen nog alleen aan bod waren, om het zoo uit te drukken, en eerst later ook de specialisten-belangen op den voorgrond traden. Acht men afzonderlijke organisatie dezer laatsten noodig, dan moet die ook voor de huisartsen in het leven geroepen worden; daartegen is ook naar mijn meening niet zooveel bezwaar; het geopperde bezwaar althans, dat, als men dien weg op gaat, ook andere organisaties — van officieren van gezondheid, van ambtenaren, enz. — noodig zullen zijn, lijkt mij veel meer van theoretische dan van praktische waarde. Die beiden moeten dan door de C. O. worden gehoord en geraadpleegd, maar de principieele eisch, dien mijn motie in de eerste plaats bedoelde uit te drukken, is, dat er maar één naar buiten optredend orgaan op ziekenfondsgebied mag zijn. Buitenstaanders, ziekenfondsen, besturen van welken aard ook moeten op dit gebied niet met verschillende meer of minder zelfstandige lichamen te onderhandelen hebben. Dit dunkt mij een minimum-eisch van vitaal belang voor onze Maatschappij. Geheel afzonderlijk staat de vraag van de bevoegdheid om een referendum uit te lokken (voorgesteld art. 54⁷); zoo iets is alleen toelaatbaar op het standpunt, dat twee afzonderlijke groepen in onze Maatschappij zóó volstrekt zonder collegialiteit, zonder vertrouwen of welwillendheid, zóó als vijanden tegenover elkander mogen staan, dat onderling tegenstrijdige belangen niet door eerlijk overleg (het toekomstprogramma N.B. voor alle volken der aarde) tot verzoening zijn te brengen. Het lijkt daar nu wel veel op, maar dat zet men niet officieel in zijn reglement.

Hierom publiceer ik mijn motie en verzoek dringend, dat zij door één of meer afdelingen worde overgenomen.

s-Gravenhage, 28 Januari 1918.

Dr. D. SNOECK HENKEMANS.

MIKROSKOPISCHE VERANDERINGEN IN DE HUID TENGEVOLGE VAN DEN ELECTRISCHEN STROOM.

Collega ALBERTI vraagt zich af, of de door mij beschreven afwijkingen wel moeten worden uitgelegd als een coagulatie-nekrose, „dat is een nekrose met daaropvolgende stolling van het weefsel”. Hij schijnt er niet aan te denken, dat er ook een plotselinge celnekrose bestaat, waarbij een zeer snelle stolling van de geheele cel plaatsheeft, bijv. door onze fixatievloeistoffen of door hoge temperatuur. Ik mag bij hem als bekend veronderstellen, dat bij dezen vorm van versterf de cellen „gestold” kunnen zijn, zonder dat hun kernen reeds het vermogen hebben verloren om zich op de gebruikelijke wijze te laten kleuren. Dat veranderde chromatineverdeeling in de kernen, waardoor deze haar kernstructuur niet zoo goed laten herkennen en een donkerder kleur aannemen, op een „karyorrhesis” zou wijzen, wil ik als een lapsus calami van hem beschouwen; ALBERTI heeft hier *pyknose* moeten bedoelen. Dat dit „toch nog geen nekrose genoemd (mag) worden en zeker geen nekrose met daarop plaats gehad hebbende coagulatie” (ALBERTI) is een opmerking, die niet bewijst, dat hij de hier ter sprake komende begrippen in alle klaarheid voor zich ziet. Verder zou hij, wat de verandering der bindweefselbundels betreft, eerder geneigd zijn te denken aan een hyaline ontarding van het bindweefsel. Hij diende echter te weten, dat bij nekrose de intercellulaire stof o. a. kan opzwellen. Dit, in verband met het feit, dat in het door mij beschreven geval de dood spoedig na de werking van den stroom moet zijn ingetreden en mede in